

Somari

1 trobar

Arnaut Guilhem de Marsan : *Ensenhament (seguida)*

2 la cançon

Silvan Chabaud : *Chancre de Panama*
Gui Matieu : *Novès*
Gerard Prats : *Lo Cerca Luna*, revirada de G. Matieu
Joan-Luc Sauvaigo: *Este l'estiu'85*
Stèu Lombardo : *Cançon d'un*
Bernat Manciet : *Auba*

3 lo vin

Cristian Coulon : *Lo vin deus Sofis*
Joan-Pau Creissac : *Vinhas e Tròces*
Jorge Luis Borges : *Al vin* revirat per J.P. Tardiu

4 acorchas

Vincent Forniau : *L'ai vista*
Xavier Bach : *Aquí l'òme*
Laurenç Revest : *La roina*
Jaumes Privat : *Pantucs*
Olivier Lamarca : *Sièis taxis*

5 germanor

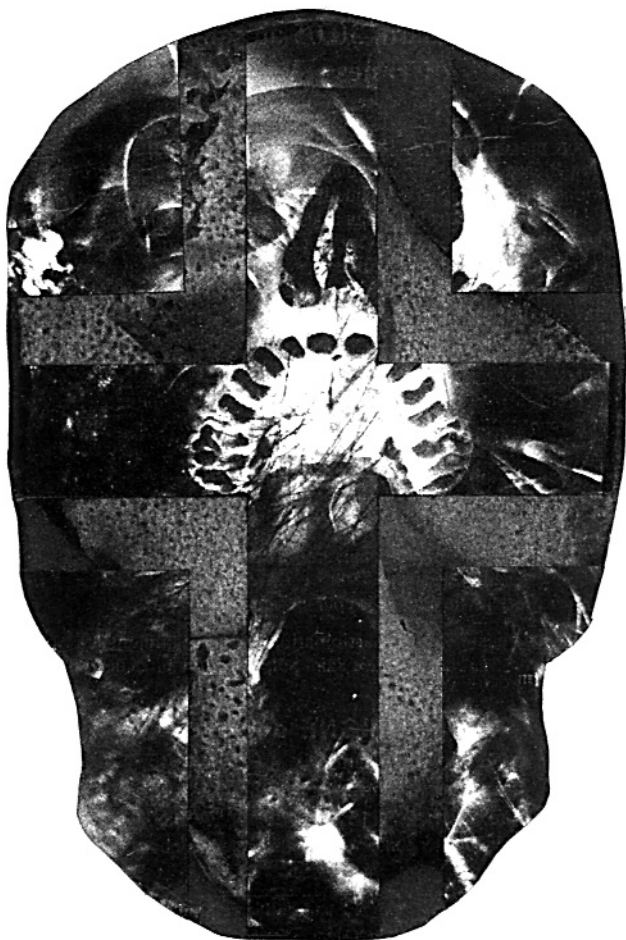
Jep Gouzy : *Coplas por la muerte del amigo*
Martí Sales : *Arrebato*

6 cronicas

lenga : *Esquizolexicografia* per Patric Sauzet
libres: per Joan-Frederic Brun, Pèire Venzac

novèlas

imatjat : Henri Maccheroni

Henri Maccheroni
-mixmedia-

Galerie A l'enseigne des Oudin
75, rue Quincampoix, Paris
www.pariserve.tm.fr/enseigne-des-oudin

trobar

ENSENHAMENT

(seguida)

Apenretz d'En Paris,
acom Elena conquis,
las penas e.ls mastratz,
los cossiriers e.ls fatz,
aisi com ie.ls sai totz
que no m'en falh un motz.

Aprendetz d'En Tristan,
que valc be atrestan.
Per la fey que dey vos,
no ('n) fo tan amoros,
ni fes mielhs, a sa guiza
d'amors, a sa deviza:
so di(r)etz vos mezes
cant o auretz apres.

Aprendes d'Eneas:
aque'l no;us oblit pas,
car ies no fai a faire
si d'amors uzatz gaire,
car, si.n sabiatz tan,
aras ni derenan
leu poiratz enquerer
dona e conquerer.

De linaura sapchatz
com el fon cobeitatz
e com l'ameron totas
donas e .n foron glotas,
entro.l maritz felon,
per granda trassion,
lo fey ausir al plag.
Mas aco fon mot lag,
que Massot so auzis;
e.n fo, so cre, devis
e faitz catre mitatz
pels catre molheratz.
Sest ac la maystria
dedintre sa bailia,
entro que fon fenitz
e pels gilos traitz.
D'lvans, lo filh del rey,
sapchatz dire, per quey
fon el pus avinens
de negus homs vivens;
que.l premier sembeli

c'om portet sobre si
el ac en son mantel,
afiblah e tessel
(e) corda en gonela
(e).n espero fivela
e bloca en escut
el l'ac, so sabem tut,
e gans c'om viest en mas
el ac los primairas.
La donas, aquel temps,
que l'ameron essems,
el tengro per amic
assatz pus qu'ieu no.us dic.

D'Apoloines de Tir
sapchatz contar e dir
com el fon perilhat,
el e tot son barnat,
e.n mar perdet sas iens
totas cominalmens;
mais tenc en son poder
tot cant en poc aver
a trastot son esfors,
mas solamens son cors.
E pueys issic en terre,
on li fon obs a querre
vianda, don hom vieu,
com un paure caitieu.
Tot so pres per amor,
may pueis n'ac gran honor,
c'amor li rendet say
may que non perdet lay,
que pas non enqueria
sela que mais valia;
mas tan fort l'encobi,
ni anc non l'enqueri
c'ab bels ditz: et ab faitz
li dava tals gama(i)tz
al cor que per petit
la dona no.n morit.
El l'ac a son voler
e.n fetz tot son plazer,
e fo rey com denans,
fortz e rix e prezans.
Sapchatz del rey Artus,
que say que.us valra pus,
car el anc no feni
ni encar no y falhi,
ni ia no y falhira
can segle durara.

Tostemps vi(eu) per amor,
ab ioy et ab honor,
qu'el ne sap tot can n's
ni can Dieus n'a trames.

So aprendretz ades
e pueys may aprendes,
qu'ieu vo.n farai apenre
lo maior mot e.l menre.
Cant o auretz saubut,
aitan sabretz can tut:
adoncx seretz senhor
de donas e de amor,
e auretz ne bon pretz
si vos no.l vos toletz.

Si voletz esser drutz
siatz aperceubutz:
enquer apendretz pus
si d'amor segues l'us.
Vostre cors tenetz gen
e d'azaut vestimen,
e, sian vil o car,
faitz los gent arezar;
de pauc pretz o de gran,
tug sian benestan,
car tot pros cavayer
deu vestir a sobrier.
Camizas de ransan,
primas, car ben estan,
e blancas totas vet(z),
que mielhs en senblaretz,
cortes e ensenhatz,
en totz locx on venhatz.
Estrechamens caussas
pes e cambas e bras,
e sobrecot e manias,
si que las gens estranias
e totz hom que vos vey
vos en porte enveya.
Garatz vostra gonela,
can la faretz novela,
que no sia trop lonia,
que pus en seria conia,
e faitz la cabessalha
a traves, ab ventalha,
ampla pels muscles sus,
car lo pieytz n'er pus clus;
e dirai vos per que
e aprenderz o be:

per so c'om res no vey
e.l pieys que mal esteya.
D'ey's drap faitz lo mantel
e gardatz que.l tessel
i sia ben estan
e l'afiblah denan.

Gardatz vostres cabelhs,
que mais val hom per elhs.
Sovendet los lavatz,
que pus bels en siatz,
mas no.ls portes trop loncx,
que may valon adoncx
can son un pauc tondu
que s'eran trop cregut.
Ni portes loncx guinhos,
que sapchatz no so bos,
ni la barba trop lonia,
que may val que re conia,
e no n'(a) ya(tz) trop ges,
que pieitz seri'ades,
mas gent e per mezura,
e vos donatz vo.n cura.
Ben gardatz huelhs e mas
que no senbles vilas:
huelhs e mas son messatie
mot sovent del coratie.
Los huelhs tenetz menbrat
que non gardon en fat
e las mays eyssamen
gardatz que aian sen.
Si vezetz azauteza
que.us fassa cobezeza
entre mas ad autruy,
non la prendatz de luy,
car atressi la.s vol
e auria vo.n per fol.

Escudiers per servir
vos son bos a tenir.
Azautz ne aiatz dos,
bels e savis e pros;
com que dela autres an,
sels sian benestan,
cortes e ensenhatz
e ben emparaulatz.
Per so son bos aitaus
que vos n'aiatz bos laus:
si.ls enviatz en loc,
no.n puesca hom far ioc,

car ditz hom de gen fa(da):
cal senhor, tal mainada.
Can seretz en vostr'aitz,
dirai vos com o faitz
s'avetz ostes estranhs:
siatz lur bos companhs,
faitz los de vos privatz
e del vostre solatz,
covidar e servir
sapchatz et aculhir.
Sie.us vezon bezonhos,
paubre ni sofrachos,
non atendatz que.us queira
per neguna maneyra.
Silhs que penran covit,
si(an) mot gent servit
e per vos e pels vostres,
e siatz lur bos ostes.
A semblansa del iorn
lur faitz donar soiorn;
mas, per tot cant anc vis,
no servas vos metis
pus lo manians comensa,
car sos seria falhensa:
mas seretz en bon loc
a taula, pres del foc.

Vostr'aver vos honor
e vostre servidor
sian be castiatz
e ben endoctrinat.
Ia, sus vostre maniar,
no veng'ab vos parlar,
car, sie.us aconselha
nie.us ditz res a l'aurelha,
senblaria paubreza
o, si non, cobezeza.
Ans c'al maiar siatz
los aiatz doctrinatz,
que tot can obs aura
aiatz tro l'endema;
candelas e bo vi
aian tro lo mati.
Cavals et escudiers
faitz gardar a sobriers;
ia sofraita no.ls fassa
be de so qu'a lur plassa,
que, si an set o fam,
sempre n'auziretz clam:
e a drut no.s cove
que fassa res mas be.

la cançon

CHANCRE DE PANAMA

per Gaston, mon grand.

Sus lo papier pantais de nòstrei remembres
I a tota una planeta que s'escriu
En blu d'olivièr...
Siam ja un pauc perduts dins lei païsatges
Un pauc luenh ai raras dau monde
Onte si ventolan lei sangliers.

Corcats sus lei malons, tot de lòng en plena canha,
Siás au bèu mitan dau solèu.
La valsa dei jorns l'auràs ben dançada
E sembla que de la poncha dei pès
Ton bonur espetesse en peadas
Dins nòstrei pensadas.

Ton amor s'espessís coma l'anís dins l'aiga,
Festejam sus la marritièra¹
Tota una vida a dos per lei camins.
Es dins ta boca, Gaston,
Que la lenga desplega sei legendas
Paraulas plenas, tei dires dessengan mon imaginar.

La vida es un plaser
Lo matin sente lo fum, la brasa e l'amistat
Lei Còlas, Maracabra... Ton reiaume es sus la mapa
Dei gents que parlan fòrt.
Te'n vas mai dins lei tèstas i a quauquaren
Un pauc de ton univèrs,
Tei lagremas d'un moment.

Ai pas lo biaï per dire au reveire
Subretot que
Lo vent sus lei restancas
Parla ja de tu.
Lei cruïsses² lei manjarem
Ambé quauquei bònei botelhas
E tei rires dins la mementa...

Lei muts son lei Reis de la barjaca
E deis images,
L'enfant de Malubi parla en caminant
Sus la luna.

Chancre de Panamà...
I a la pena, la dolor...
E leis olivas que lusisson
Pichòteis estelas negretas
De ta galassia.

1) *la marritièra* : nom de luec (= la marrida ièrra)

2) *lei cruïsses* : manjar tradicionau de Nadau, de pastas ambé de nòses espetadas.

NOVÈ DAU PATIAIRE

1

Aguisa de perfum
 Al'odor dei cadenieras,
 vive amé lo ferum
 entre monts e ribieras.
 Ma vida de patiaire
 degun l'enveja gaire.

Refrin

Pèus de lèbres pèus de lapins ,
 cu n'a gis espelha son chin !

2

Me cèrque una feniera
 e dòrme aquí au sòu
 monte nisan lei nieras.
 Intre pas au casteu
 amé mon vièlh manteu.

3

Tre lo pichòt matin
 vau d'ostau en ostau .
 Me vèson per camins
 amé mon capitau
 sus l'espata cargat.
 Siáu totjorn mau pagat.

4

Sus ma tèsta lo capeu
 qu'ai cromptat a la fiera
 me para un pauc lo peu
 de la freg matiniera.
 Ai qu'aquò sus lo suc,
 siáu pas nat dau peçuc.

5

S'ai un pauc de tabat
 dedins ma tabatiera,
 te l'ai lèu acabat
 sensa mai de manieras .
 Se vèi mon pichòt fum
 anar vers lo neblum.

Mai un soleu noveu
 vendrà caufar meis òs
 e s'acabarà lèu
 ma vida dins lei bòscs.
 Lo fiu de Dieu es nat
 e siáu plus un damnat !

NOVÈ DE L'AMOLAIRE

Segur que mon paire
 n'es pas mestre au castèu,
 siáu qu'un amolaire
 qu'afusta lei cotèus.

Refrin
 La pèira vira
 vira vira bèn.
 La pèira vira
 vira vira bèn.

Sas que ganhe gaire
 d'amolar lei cisèus,
 mai lo sabe faire
 coma volar l'aucèu!

La pèira vira ...

Ai pas peur dei laires
 que tuan per lei sòus;
 ai de mieu,pecaire,
 que mon ombra,au sòu!

La pèira vira...

Ai que leis estèlas
 en plaça de fanau
 sos lo vent que jala
 l'aiga coma un mirau.

La pèira vira...

Uèi per la paurilha
 i'a ges de plaça enluòc,
 nimai de buscalha
 per atubar de fuòc.

La pèira vira...

LO CERCA-LUNA

Es un bot de camin que se'n vai sos la luna
 Dau temps que leis estèlas s'esclaran a cha una
 Res es segur de ren avant d'estre au matin
 Tant que dessus lei dunas lo lop sembla qu'un chin.

Es un bot de camin ,un dralhòu de fortuna
 Qu'au beu mitan dei clars se vai perdre a la bruna
 E lei barcas au ceu sin espèran sensa fin
 Un signe de Neptuna, o d'un paure marin.

Chats, avem totei fach un fuòc de bòsc que fuma
 E lo morre pintat avem raubat de plumas
 Ai galinas a costat . E ne'n sabe que quand
 Uèi meton lo costume s'aman mai en indian.

Trobarai puèi benleu l'estància dei sirenas
 Ieu que jamai vesiaú que medusas e morenas,
 Quarantena passada m'avance qu'a cha pauc
 E crese encara ai fadas de lòng de mon dralhòu.

Avem totei un camin ,un dralhòu de fortuna
 Poplat de pichòts rens. Siam totei cerca-luna.

Cançon revirada en provençau per Gui MATIEU

ESTE L'ESTIU '85

Pantaïam, devagats, laissam baubar lu cans.
 Li puòrtas de la nuèch si duèrbon au Levant.
 Lo blues vira a l'entorn dau lièch e lo café?
 Era bèu que bolhut! Ah pròpi, que mestièr!
 Lo blues, lo blues vira a l'entorn este l'estiu '85.
 Au pè dau lièch lo blues aïra fa tapís.
 Lo rossinhòu ne'n subla un còde dau país,
 L'Ontàrio au puòste fa rebombar lo sieu rag
 Sus d'un ària cantat dau buòn mèstre Francís Gag.
 Lo blues, lo blues vira a l'entorn este l'estiu '85.
 Au carreiròu, un mòt sus la puòrta: "Siam au Puòrt".
 Compare Nesci juga au pilo "bate-cuòr".
 Manjam 'na grata-quèca, si cantam "Seguran"
 Pí rotlam lo pintaç sobre l'ampli' Rolland.
 Lo blues, lo blues vira a l'entorn este l'estiu '85.
 Noré ne'n ditz: "Es pas plus coma 'ste l'estiu..."
 Remuc de nostalgia, entraïna lo fiu...
 Si laissam breçolar de la pigrícia, sai,
 E tornarmai lo blues ne'n treva lo pantais.
 Lo blues, lo blues vira a l'entorn este l'estiu '85.

EN BARBARIA

Lo "Fumetti" dau mil-nòu-cent-cinquanta-sièis
 LE ieu siam montats dintre aqueu bus
 Alora avem comptat toi lu assetis vuèigs
 Mas lo mecànico a fach bus
 Ai, lo "chaufur" a fach bus!
 Lo Tintin! Lo Spirou! Linus! Topolino! La Ratapinhata!
 Siam arribats en minga luèc. Li èra de ziu
 Ah pas mau! Embala la chicha cocona bèla!
 E siam mai partits 'm'aqueu petan de ziu
 Per Wichita ò per Nissa la bèla,
 Per Zanzibar ò per Nissa la rebèla!
 Sarajevo! Grozny! Al Jazair! Beiruth!
 Aïra suòrte mai lo cavau de l'ostau.
 Ven' aquí, vai, anam cascar lo pintaç
 'M' una puòta negra, fai cantar 'queu cavau!
 Oh, fai-mi calar en Barbaria mai
 En Barbaria mai, ai,
 Pachòla! Pacholina! Monina! Figuèta! Castanha! Moniguèta!
 La Natura!

MALANCONICA MARTA

Es pas mai un matin coma aquelu matins
Que n'enganavan dins
La nuòstra pega. Es pas mai un enfant,
Una frema, un can.
Ne'n canta lo malan,
En la pluèia si nèga.
Nira, Nira, Melanconica Marta,
Es un pauc un matin
Quora eravam pichins
Qu'a pas gaire de fins
Quora lo cuòr martela.
Frema-luna, sorgent,
Passa, passa lo temps.
Lo baronaire ven
En la nuèch Santa Estela.
Nira, Nira, Malanconica Marta,
Es un matin bessai
Tra quauque "window-pane"
Escorre lo sieu rai,
La febre es montada.
Lo poèma acabat,
Dai dets a tocat
Lo sieu pièch tan caud,
La sieu cara clinada,
Nira, Nira, Malanconica Marta,
Dintre lo calabrun,
Coma 'n gest comun,
An entressat lo fum
Dal darrier cigareta,
An beugut sus lo còup
Lo gaug a pila paur
An beugut sus lo còup
La sieu muòrt, la sieu festa,
Nira, Nira, Malanconica Marta.

FINS A L'ENCROSIHAMENT

Ai passat tròpi temps de li voler de ben.
En ment n'avii qu'una que tant ben l'ai vorguda,
Mas non regreti ren, non mi lanhi de ren.
Seria coma aqueu qu'auria lo regret
D'aver 'sposat 'na frema que seria ben tròup bèla.
Seria fuòl, nevèr, de n'aver lo regret?
Mena-mi fins a l'encrosilhament.
Non ai gardat minga ressentiment
Dessús lo camin, "si desacompanhem",
Mena-mi fins a l'encrosilhament.
Ai passat mai de temps a mi levar la peu,
Mi far prestar de pítols, desnidar la pitança
Que d'escotar lo sieu cant dau solèu.
Ancuèi siáu forestièr au mieu país de Mai,
Cau veire un pauc defuòra, destapar lis aurelhas,
Sentir d'autres pantalais, per poder tornar mai.
Mena-mi fins a l'encrosilhament.
Non ai gardat minga ressentiment,
Dessús lo camin, "si desacompanhem",
Mena-mi fins a l'encrosilhament.
Ai pas ges d'amarum, basta un chícól de tristum,
Laissi lu mieu fantaumas emé la mieu guitarra
Dessús l' mànegue brun , la mi juègan "calabrun".
Ai passat tantu temps de li voler de ben
Dau buòn, l'ai tant vorguda qu'ai denembrat lu autres
E lo monde tanben. Mas non mi lanhi ren.
Mena-mi fins a l'encrosilhament.
Non ai gardat minga ressentiment
Dessús lo camin, "si desacompanhem",
Mena-mi fins a l'encrosilhament.

radio babazouc

CANÇON D'UN

a D. Agar

Li es un ourange al jardin
LE 'na flor de portegalier,

Un lemon jaune dal matin,
Rèn qu'una fuelha de baguier.

De galòfre, vetz, pas rèn qu'un.
Rèsta una flor a l'agranier ?

Un perús e rèn mai qu'un pom
Rèn qu'una frucha al perseguier.

Un Sant Joan, una ferígola,
Un grelh de majorana,

Qu'en la cisterna de l'òrt,
Li es un degot d'aiga.

Rèn mai per abeurar.

AUBA

La pluja d'auga aus senders tons de dròmer
per un cantar l'as presa de las huèlhas
l'i recebós aus sauneis com u' auba

Cuelhèri lentas tas paraulas d'aiga
clara la pluja parla dins la pluja
sorne lo mon camin dehens tas huèlhas

se saunejèn amassa ua grand pausa
e l'auga e l'aiga e l'escur e lo planher
l'auratge 's cara e la huèlha s'espampa

cantat per Luc Aussibal

lo vin

LO VIN DEUS SOFIS

“...**A**queth vin qu'es l'amor divenc eternau qui pareish dens l'aparicion de la Creò... E qu'es enqüèra, qui mès es, aqueth vin, la lutz qui s'esplasma en tot lòc, e qu'es lo vin enqüèra de l'estar vertadeir e l'aperada de vertat. Tota causa aque-th vin l'a buut e que pareish dens era l'ompra e çò qui ompreja. Amor qu'es qui, a tota grana, la hei sitoar e lo vin qui l'esperit embriaga, e l'existéncia qui lhiva totas las largessas.”

Un tau imperialism deu vin, dens la pensada aus Sofís, a pas mancat de destroncar los “olemàs” ortodòxes. Justament qu'es aquí lo punt de sas damnacions: l'islam qu'es mau partit atau. La metafòra deu vin entà díder l'amor de Diu los i sembla hòrt dobtosa, e mantun se'n anirà dinc'a acusar los Sofís de pintaires ivronhas. Atau hei un cadí de Mòssol, Zahir Al Dine, qui escriu un vers “contra los Sofís e qui clama:

“An dit: eram embriagats
de l'Amor deu Diu unenc...
O-ba-benleu! arrés pòt pas
embriagar tant de mond
sonque lo gòt large ont s'abúurin
a detz o dotze!”

De vertat, mantun ligòt sofí hadón esprès de se méter a birbo-car e se trufar, entà se desseparar de l'islam “com cau” e estret deus doctors de la Lei. Los Malâmatis (“gent de blaima”), un balant mistic vadut au segle IX au Khorassan, que se copè deu formalism musulman, e que'n hadè de totas, estases e autament. Aqueths “pelians” passèn per ivronhas perduts, en bèth se créder briacs sacrats. Es coneishut qu'un tau orde sofí semiè tota ua tralha sofí d'arrepeu, qu'espelirà dens quauquas frairías d'Iran e d'Asia deu Miei. Que harà au peu dab los ortodòxes sunites autant plan com shi'ites.

Los Baye Fall de Senegal, ua branca deus Morides (Muridiyya) de Cheikh Ahmadó Bamba (1850-1927), en son tanben los eretèrs. Peu-longs, pelha-hòus, que servivan lo son marabot dinc'a morir, envièvan au diable las reglas de l'islam. Hères de sons vesins de l'Africa los estiman com dehet originaus, e se vòlen pas deu medish credò. Apariats aus sordats *Ceddò* deus vielhs reines sene-galés, los sons modèles, aqueths Morides que passan per s'ivron-har hòrt materialament.

Tirat de *Civilisacion arabò-musulmana*

VINHAS E TRÒCES

Avetz desoblidat dins l'ivèrn de vòstras mans
lo quichadís caud d'autras mans frairenalas.

Setz anats per camins, per carreirons e per òrtas
desvariats e estrangiers a vosautres

La paraula clara que s'enuça
es un cant, te pren e t'emmasca

La vinha es un grand còs expandit
vestit d'un lençòl de petasson al còr de l'estiu

Ta pèu rusca m'escarraunha las mans
los dets ensagnosits sentisson pas mai lo freg

Contra vent e soberna
aigat e tempèsta
siás aquí drech davant lo mas
la china te leca las mans

E de sègle en sègle
se passa entre òmes
aqueu sentit prigond d'apartenença
a la tèrra

Acordança de dòl e de jòia

Aqueu còs amanhagat
te bailarà la frucha mai chucosa
la gruna mai madura
lo most mai enchusclant

Dins la rasa, l'oliu
sauvat de la manjança e del fuòc
per las mans de ton paire
La tèrra te parla
las paraulas pasmens s'escantisson
es que nos demòra la memòria?

AL VIN

Dins lo bronze d'Omèr lo tieu nom trelusís,
Negre vin que regaudisses lo còr de l'òme.

Passas de man en man a bèl talh de sègles,
Del rhytòn del Grèc a la còrna del German.

Eras dejà dins l'auròra. A las generacions
Lor balhères pel camin ton fuòc e tos leons.

Còsta aquel autre riu de las nuèits e dels jorns
Lo tieu tanben s'alanda lausenjat pels amics e per las alegranças.

A biais d'un Eufrates patriarcal e mai pregon
Quitats pas de rajar al briu de l'istòria del monde.

Nòstres uèlhs destrièron dins ton cristal vivent
Una roja metafòra de la sang del Crist.

Dins las estròfas afogadas del sofí
Sès lo cimetèrra, la ròsa e lo robin.

Anguen los autres puèi beure dins ton Letèu una trista oblidança;
Ieu cèrqui dins tu las fèstas e la fervor corala.

Sesama qu'amb el duèrbi d'anticas nuèits
E dins la rufa tenèbra, ofèrta e candelabre.

Vin del mutual amor o de la roja batèsta,
Un jorn te sonarai. Atal siágue.

revirada de Joan-Pèire Tardiu

acorchas

L'AI VISTA...

L' ai vista levada dins lo vent, esbalauvida per lo gèu
los braces escampats per la brada
a vos comptar, vosautres qu'avetz forçat la pòrta
de l'autra lenga

L'ai auvida caupir la terra del jardin
menada per una incantacion
tragidir d'inscripcions mudas
e vos semenar, vosautres los noms de flors enversas

L'ai seguida se castelar sus lo tèrme
entrelegir coblas e jorns
legir, legir, dire, legir treica lo jauziment
e baraversar lo somi

•

Tras la frontiera del randal
lo cant escondut d'un grupal
espelís sa memòria umida

Bana botada en trabalh
devers l'espaci grand del vinhal
qu'una testa de lum ornava

Escampadas per lo penjal
las fruchas d'aur cobrisson l'ostal
bassèl pesuc, desparladura

E perquè dire lo madrigal
quora l'aucèl perdrigal
serà partit per la montanha

A! desligar l'ausir fatal
d'aquela paraula, lo pal
del mistèri que demòra, la lana

Estiu, estiu que cal
vental dins l'aire vesinal
qu'una man abracada cordèla

•

Terra arribada a set
martèl dins lo ciel ennegat
la graula pòrta la lampa
e la cabussa dins la nuèch

AQUI L'ÒME

Aquí l'òme del mantèl de sang, de las mans ligadas, una ditz
 d'òc e l'autra de non, de las espigas sagnosas
 Aquí lo còr donat desir e dòl e sa cara atudada per la lutz de son còs
 La fusta l'espèra la gaitarà pas
 Aquí que los dos òmes se son botats a dançar dins l'escurina sorna
 a l'entorn d'una font
 La corsa e lo ramèl de lors mans que se frelhan airelejan la nuèit del balet
 Desviran pas l'agach d'aquel còs ofèrt
 e la paraula va, se mirgalha la nuèit
 El prèga lo que l'abandona
 Sas mans se mèsclan al trebolum dels mots
 e espèra,
 e totes se'n van cap a l'escarnissatge

En una pausa la dança ne creèt un liri.

LA ROÍNA

Vièlh recamp de pèiras lains los bòscs
 enfosegat lains l'òrde verd
 laissat mitat barrat obèrt
 los vestiges d'un'eat d'aur, lascs.

Los òmes t'an eissobliat
 es la vita que t'a quitat,
 mas gardias sempre en memòria
 tant que demorarà una peira fita.

PANTUCS

d e res
pesuga
aura agra
que
te dalha
lo pas

a bèls
caissals
de fuòcs
lo temps
punt
viraire
de la tia
crotz

pebrada a
l'asuelh
la nèbla
bassa
pantua
pel cèl
-t'escranca lo
véser, la
torrada-

lum
èrsa
plena
a l'airal
bolega
la
tia
carn
que maseri
a flars
de lenga

nusa
coma ficada
pèira per
l'astre
del
sens
en plonda alba
los luòcs
atudats
-temps e expandis-

davalar
mai naut
que
non
pas
un agach
nut
quand
tinda
la sang
pel mond
-los camins-

buf
a
l'airal de
la paur
crida e
tinda l'èsser
a l'ombrum d'un
véser

fuòc de
passes
a l'
anar
perdut de las
sendas
ont 'na
polsa posca

SIÈIS TAXIS

Sièis taxis de seguida.
Pes del monde.
Clavièr.
Peisses de l'espaci.

•

Ont son passadas l'escauma,
l'argela del mèrle ?
Ont son nascuts los imatges
que tòcan lo sòm ?

•

Perqué sèm ací ?
Pr'amor qu'avèm vist lo lum.

Perqué dormisson pas ?
Pr'amor que se pòdon pas véser la cara.

Perqué es blu, lo cèl ?
Pr'amor que sèm estrangiers.

•

Ara, vau passar
de l'autre costat dels pòts.

•

Los nombres.
Te fan pas mai besonh
per escriure l'annuari dels mòrts.
Ni mai la vida.

•

Lo cafè rotge dels fraires.
Morir pas entre las estèlas.

•

germanor

A decorative graphic element consisting of a dashed black line that starts from the left and slopes upwards to the right. A solid grey bar is positioned above the dashed line, starting from the point where the dashed line begins to slope upwards and extending to the right edge of the page.

COPLAS POR LA MUERTE DEL AMIGO

A la memòria de Gérard

*Recuerde el alma dormida
abive el seso y despierte
contemplando
cómo se passa la vida
cómo se viene la muerte
tan callando...*

Jorge Manrique: *Coplas por la muerte de su padre*

I

Una llengua d'una altra terra, m'ha vingut
als llavis. Un record, tan sols si és literari,
mai no és un record

aïllat,

vull dir només arrelat dins el passat,
ni massa anorreat pel present.
Una mica dels dos, i també molts prosaïsmes
que ofeguen i que no refuses.
Entre ells la terrible afirmació:

s'ha mort l'amic.

No dic: ens ha deixats, ha anat cap a un altre món,
ens ha abandonats...

dic prosaicament: s'ha mort.

II

Com,

també prosaicament,

podria parlar de la seva casa ara vuida,
plena del sorolls dels seus passos una mica
maldestres i pesats

de la seva música,

- Glen Gould i la seva interpretació del Contrapunctus XIV,
Bach l'únic,
ens portaven al silenci -,

de les seves revistes

en desordre, de la seva veu
sorda, dels seus vestits verds

color es diu entre esperança i tristesa excepte pel daltònics...,
però cal saber que els daltònics ploren
també...

Podria parlar del cant del cucut sentit
per primera vegada en els boscos,
ànima de la seva casa.

Dels seus treballs,
dels seus dubtes,
de les seves admiracions
dels seus gossos

podria també parlar.

Dels seus escasos riures llampegants,
dels seus somriures una mica sarcàstics,
dels seus amors - dona fina i negra, de

cabells

i pell, de veu ràpida com un cop de fusell,
també prosaicament morta, fills i néts, sorollosos o contempla-
tius,

i altres com podrien ser els amics, i , prosaic igualment, egoista,
l'amic, jo -

podria també parlar...

III

Les hores s'afegeixen a les hores i sovint les hores
marquen la fi del temps,
la definitiva fi. Un tòpic, un prosaisme més
en aquest adéu que podria semblar repetitiu

car

podria parlar

de la seva casa

lloc privilegiat d'encontres, festes, somnis,
dels seus treballs,

que l'omplien ,

de les seves imaginacions,
de la seva discreció, el seu engentja-

ment

- pobres presoners polítics
esperaven les seves cartes, i, embadalits, nosaltres
admiràvem els seus cartells -,

dels seus dubtes,

que sovint eren els nostres,

de les seves admiracions,

que sovint eren les nostres

dels seus gossos

mal educats, massa potents per a les seves
últimes forces, massa joiosos,

massa presents trobava jo,
l'amic egoista...

Dels seus escasos riures llampegants,
dels seus somriures una mica sarcàstics,
dels seus amors

podria encara parlar...

Penso: no ho he fet, oi?

i en realitat ho he fet i ho faré encara.

IV

La darrera copla - coplas totes torturades
en la forma, adulterades en el títol -
podria ser la del silenci, només és
la imatge d'una mà que s'allunya - la meva,
la seva? - i que mai més donarà els petits patacs
de l'amistat calenta de la sang del cos
sobre l'espatlla de l'altre,
mentre la seva barba escalfa, o irrita les galtes.
La imatge de la mort no és una simple imatge,
em creureu, oi?,
és una realitat definitiva on sempre troba
refugis
el record.

*Sant Feliu d'Amunt, un dia d'agost, no sé quin, o no vull saber,
Pau, 13 de setembre 2002*

ARREBATO¹

*Fes que la mort, Senyor, sigui com el lliscar d'un riu en el mar gran. Marin
Dramatis Personae Desnivell: 17% Vehicle: tubús Passatgers: entre
d'altres un que mira Direcció d'eixa mirada: tangencial al subjecte*

ACTE ÚNIC ESCENA PRIMERA I
ÚNICA

La multitud és un lloc
on no hi creixerà mai res
En el fons sec de tants ulls
el dogma d'un sol paisatge clos
terra cremada per focs multicolors
restes
d'una profanació
secreta
que devasta
cos i esperit
i marca
quin ball
el pes i
el nombre d'anys
que hauràs de viure
A dalt
d'aquestes muntanyes que
m'han crescut
a les galtes
l'aire és
tant fred

que talla: enlairat,
cercant la pau en allò que és líquid
dins meu -el riu davalla al mar-
aboco
fina
la sang

en el paper

com un suïcida.

primer es carrega el pes sobre un costat

s'aixeca l'altre peu s'inclina el cos
endavant llavors cap a on? *trepitgi*
ben fort mantigui el fil ben recte
no s'enredi: així sempre fins ara
ara
prou
atrapes sa passa
fins a passar-te de rosca:
cordant les voltes vas tirant
cap a la revolta
teixir
la linealitat fer-ne un garbuix
lлот clot puig isidor ducasse
i esfilagarssar-lo
amb una orbitació
sense centre
L'ALTA VELOCITAT
disol el real
a favor teu
et fa concret
en primer pla: les formes
del paisatge han recuperat
la seva abstracció
pre-homínida
Fas arrels
en el desequilibri
de forces -centrípeta i
centrífuga-:
t'has estat fixant
en els funambulistes més bons
per aprendre'n
de fet
no són sinó arbres
que han sabut créixer
en el buit Samuel Beckett
és
una olivera
la pàgina en blanc el revers fètil
de l'univers -l'únic que copiem de la natura
és el seu procés creatiu,
de totes maneres
pots triar
si no vols córrer
pots
desenfocar la vista
-tot sol-
o bé
estèril
matar
de tant en tant
algún oftalmòleg.

germanor

Esquizolexicografia

Se pòt consultar en linha, despuèi qualque temps ara, la basa lexicala dicha " Sabaud " del GIDILÒC (<http://www.mnet.fr/sabaud>). Ni per èstre a se bastir (dins las condicions dificilas e las fortunas incèrtas d'un supòrt associatiu), i se pòdon far pro de descobèrtas preciosas. Esperem que poirà dirèctament o indirèctament s'esperlongar aqueste renouvelament de la lexicografia occitana, entreprés per fòrça dins la fragilitat institucionala. A un autre nivèl de mejans e de realizacion -- a la mesura de l'inegalitat d'estatut de las lengas -- avèm despuèi un an, pauc mai pauc mens, lo TLF (Trésor de la langue française) ara TLFi (i coma " informatizat ") en linha (<http://frantext.inalf.fr/tlf.htm>). Jaques Dendien qu'a concebut lo site (l'escomessa es que l'a concebut a posteriori, per triar una matèria qu'èra pas estada organizada per la consultacion informatizada, e que marcha) ven encara de ne melhorar l'ergonomia. La passejada es aisida. I podètz cercar los mots a cha un. Tanben podètz menar de " recercas complèxas ", cercar de mots segon de proprietats partejadas, en crosant los critàris se ne vira.

Una recerca de bon menar es de sortir los mots d'una origina comuna, en triant lo camp curiosament nomenat dins lo motor de recerca " langue empruntée ", la lenga que lo manlèu i es fach, la lenga-font. En podent sortir d'un blòt totes los mots que venon d'una meteissa lenga, dona idèa de far qualque compte e comparason sus l'importància numerica dels mots que los a manlevats lo francés a tala o tala lenga. En tèsta de fòrça luènh (and the winner is... coma se ditz en talhant la plega d'un det sembla-febrós), evidentament... lo latin amb 7331 mots (de Balais a Zygène, i a probablament un problèma d'accessibilitat al logicial de recerca sus la letra A). E s'agís ben de manlèus al latin, pas de mots d'origina latina. Per exemple, ni " table " ni " moise " que son las formas francesas regularament evoluidas del latin TABULA e MENSA son pas dins lo compte, mas si ben " mense " manlevat al latin de la glèisa dins un sens tecnic. L'anglés ça que la seguís amb 868 mots, puèi lo grèc (ancian mai que mai, per de rasons semblantas al latin : tota la terminologia scientifica ven d'aquí) amb 812 mots. Aprèp trobam : l'italian : 668, l'espagnol : 233, l'arabi : 217, l'alemand : 208, lo neerlandés 125, lo portugués : 49, lo turc : 57, lo rus : 46 ...

Ont a passat l'occitan ? Abans de respondre agachem se lo mot " occitan " al mens es dins lo TLFi. I es, e ne trobam una definicion pas tant marrida que vos liuri :

" OCCITAN *Subst. masc.*, LING. Ensemble des parlers anciens ou modernes de langue d'oc (*supra* l B); *en partic.*, ancien proven-

çal (langue des troubadours), ou provençal prôné par Frédéric Mistral et le Félibrige (bas-rhodanien), ou languedocien. Synon. *langue d'oc, provençal* (vieilli). *Occitan classique, moderne*. "

Mas quand cercatz puèi los mots d'origina occitana, ne sortissètz exactament... 6 (sièis) que vos citi : estive, mandrin, mousse, santonine, sorbe, sorbier . Plaça l'occitan entre lo tamol (6) e l'algonquin (7). O entre lo chinés (6) e lo sanscrit (7), çò qu'es pas una marrida compànha.

Cal far evidentament la part de l'incompletud e de las errors, dins los articles o dins lo procediment de recuperacion de l'informacion dins lo tèxt numerizat del TLFi. Lo silenci ja evocat de la letra A n'es un indici segur. Mas se pòt pas explicar aital una chifra tan bassa coma 6 ! E mai en i apondent lo seten qu'es grau (lo *grau* del *Grau del Rei*), qu'a rebut la mençon d'etimologia acorchida "occ. "... Mas atencion que totes los "occ. " son pas d'"occitan". Los autres dos (suls tres "occ. " anonciats pel motor de recerca), çò es "haler" e "robe" venon del "germ.occ. " : germanic occidental. Lo sinonim d'occitan " (lenga d')òc ", que sovent es lo refugi prudent d'aqueles que tròban "occitan" tròp engatjat (cf. lo CAPES pleonasticament nomenat d'occitan-lenga d'òc) es pas gaire mobilizat : un sol còp segon la recerca, per "gouge", ont lo francés a manlevat a l'occitan una varianta de gòbia puslèu qu'un sinonim de *cogorda*.

En fach se pòt retrobar la traça, en fasant servir lo logicial de consultacion installat, e dins lo TLFi tal coma es ara, d'unes 276 mots traches de l'occitan. Per desclapar lo pastís o vojar l'escudèla, se cal trachar que e mai declare l'article "occitan" que lo tèrme "provençal" al sens d'ensemble de la lenga seriá "vielhit", es encara aquel mot qu'es massissament emplegat, dins 246 cases. Sèm doncas davant un comportament que poiriam qualificar d'**esquizolexicografia** : se pausa una definicion e es una altra que servís. *Scio meliora proboque, deteriora scribo*. Lo fach de téner d'utilizat aquela terminologia, "provençal" al sens d'occitan, es d'ont mai problematic qu'es un biais de s'exprimir desuet ara, dins lo mond scientific en particular. La màger part dels legeires entendon pas mai l'usatge del sègle XIX e de la debuta del XX, e comprenon probablament quand legisson "provençal" que vòl dire "de Provença". L'utilizacion esporadica d'autres mençons de províncias o de dialèctes occitans, sens restacament a l'ensem de la lenga enfortís encara la confusion. Se *gascon* remanda a Gasconha, sai que logicament *provençal* o fa a Provença ?

Los mots atribuïts a d'autres dialectes occitans son gaire espeses, mas fan un vertadièr *Tour de France par deux enfants* o un *Torn de Gàlia d'Asterix e Obelix* que culhís a pauc près pertot l'epicalitat o la color locala. Dins los sièis mots lengadocians que tròba lo logicial, la "comporte", segur, e lo "pastel" ramentan las nòs-

tras tentacions successivas de monocultura especulativa. "Décruser" (especializat en francés al sens de "descrusar la seda") es dich manlevat a l'encòp (coma es possible, s'i pensatz, d'èstre manlevat a dos parlars a l'encòp?) al lengadocian e al delfinés. S'ajustan mai "bourde...", "bernard l'hermite" e "grigou", la darrièra especialitat partejada amb lo lemosin. La sola altra preséncia del lemosin obtenguda per la "recerca complèxa" es "pelleverser", partejat aqueste còp amb lo peiregordin. Lo "clafoutis" passa per malha de la recerca dins lo TLFi de mots de font occitana, e mai dins l'article que tracta del mot siá dich que s'agís d'un "Mot du Centre, poitevin et limousin", obtengut pel crosament de *clavar* e de *fotre*... Pas mai de "cassoulet" que de "clafoutis" ça que la. S'apren que dins l'article "clafoutis" coma dins "cassoulet", trobam pas l'expression "Empr. à" (manlèu a...). Ara ben, es aquela expression que despara l'identificacion d'un manlèu pel logic al d'interrogacion. Sens l'expression, ges de manlèu identificat.

Es pro interessant per l'ideologia linguistica d'agachar la formulacion exacta del TLFi tocant l'origina del mot "cassoulet" (caçolet) per exemple. Lai es escrich: "Mot languedocien, *cassoulet* 'plat cuit au four' ". I a pas de mençon de cap de manlèu: lo mot es francés en tant que mot lengadocian. Censat, càmbia pas de lenga en venent francés, e es doncas pas manlevat. Dins lo cas present la grafia felibrenca ajuda l'operacion: lo mot càmbia pas de grafia, es lo meteis mot (mentre que lo mot qu'es manlevat ven un autre mot). Notaretz que "hamburger" el, ni per servir sa grafia d'origina, es ben qualificat de manlèu ("emprunt"). Mòstra que i a non solament una dificultat de la lexicografia francesa a admetre l'occitan dins la practica de la redaccion dels articles (pas dins la proclamacion d'intencion qu'es la definicion del mot "occitan"), i a quitament tanben una dificultat a reconéisser coma manlèus los mots que venon de l'occitan. Çò que vòl dire exactament una dificultat a reconéisser l'occitan coma una (altra) lenga.

Se reprenèm l'escorreguda de torisme lexical, sens suspresa avèm del lanusquet ("landais" dins lo tèxt) lo "gommage" (rescatat segon l'FEW¹ a una forma [y^um̃dya] "récolte de la résine", qu'es mai probablament en fach [yœm'ady'] prononciacion 'negra' de *gematge*). Parièr Niça dona sens suspresa la "pissaladière", Roergue "l'orange" e Delfinat (en montant mai naut que lo país de la seda e del descrusatge) lo "mélèze". L'alvernès dona pas res (vòli pas creire que siá un efiech d'etnotipe al segon gra), levat que l'estiva, desencusat-me: "l'estive", un dels paucos mots reconoguts occitans coma avèm vist, es exactament definida coma "Empr. au dial. occitan du Puy-de-Dôme" (e contrariament al descrusatge que se partajan Lengadòc amb Delfinat, lo Puèi de Doma se garda l'estiva per el tot sol). Lo bearnés delai de "cagot, -ote" per l'istòria, compausa una carta postala un pauc mai rica amb "capulet" e "millade", vestit e mangisca, la color locala per excelléncia. Lo gascon es plan mai present, amb 14 mots. Las "hardes" son

¹ Lo *Französisches etymologisches Wörterbuch* qu'es tanben un *Okzitanisches etymologisches Wörterbuch* sens o dire, e sens que fòrça o sàpian.

partejadas amb lo bearnés. " cèpe " o " garbure " son dins la vena qu'esperavèm, alimentària e terradorenca. " boulbène " coma " raill-ère " fan partida d'aqueles mots que se'n regalan los geografes, que descrivon dins la lenga del país qualque particularitat de relèu o de paisatge : " adret " (< *adrech*), " atoll ", " aven " (*avenc*), " erg ", " sotch " (per *sôt*, segon la prononciacion del plural roergàs !)... Son tanben atribuits al gascon qualques mots del vocabulari de la mar : " cargaison ", " sancir ", " mascaret ". Avèm qualque docte sul gra de gasconitat² d'aquel gascon quand trobam demest los mots qu'i son estat preses " faissonat " (pas *heishoat* !), mas sèm puslèu preses pel rire quand sèm pregats de prononciar aquel mot [fɛsɔn'a] (e pas [fajsun'at] ni manca [fesunât]). Parièr, demest los mots d'origina provençala " nègochin ", enregistrat aital graficament en francés coma manlèu es censat prononciat [nɛgɔʃɛ̃] e " tamborinaire " [tamburineɔ̃], s'o podètz pas creire anatz i veire!

Per tornar al gascon, li es tanben atribuit " frontalier, -ière " (sabèm ben que " la " frontièira, la granda, l'epogèna, a passat ras d'aquí, al sud de Gasconha). Encara gascon, e non solament gascon, mas precisat tanben " de las Landas ", lo plan mens conogut " ligot *subst. masc.* ". Mas " ligoter *verbe* " es " meridional " e mai se relevèsse en fin d'article que manca lo mots als dictionaris occitans... (mas una recerca qu'identifique la " langue empruntée " (la lenga font) coma " méridional " o " mérid. " dona pas res).

Ric en tot de 14 mots dins lo TLFi, lo gascon n'a tres que son diches d'ancian gascon : " gave ", " palombe " e " pinasse ". Òm se pòt demandar perqué diaussas " gave " seriá un manlèu a l'ancian gasc.? Es atestat, çò nos ditz lo TLF, isoladament pro d'ora en cò de Froissart a la fin del sègle XIV, dins la citacion d'un conselhèr de Gaston Fèbus " *il y a très mauvais pays [de Tarba a Pau] à chevauchier, pour les gaves* " Chron., éd. L. Mirot, livre III, chap. 4, §15, t. 12, p. 64. Tot un, es probable puèi que Chateaubriand aviá pas legit Froissart e encara mens consultat los archius de Pau o de Tarba quand escriguèt : " *Des cascades descendaient de tous côtés, bondissaient sur des lits de pierres, comme les gaves des Pyrénées* " (Mém., t.4, 1848, p. 457). Froissart coma Chateaubriand (o la font d'aquel darrièr) an manlevat cadun per son compte a l'occitan bearnés o birgordan de son temps. Se pòt eventualament parlar de " manlèu ancian " al gascon, pas realment de " manlèu a l'ancian gascon ". Parièrament " amour " es un manlèu ancian a l'occitan (s'es pas una forma d'un dialècte d'oïl de l'oèst) mentre que " troubadour " es ben (en francés, e mai *trobador* en occitan modèrne) un manlèu a l'ancian occitan.

Trobam encara d'occitan que pòrta l'etiqueta " sud " : " casse-nole, mirailleur, morguer " e " combuger " que nos es precisat que ven dels " patois du sud ". L'occitan a de pena a venir a l'usatge d'unes linguistas, mas cal creire que lo patois a de pena a ne sortir. E mesfisatz-vos que " sud " tot còp es un autre sud que lo nòs-

² Cf. la famosa mapa de Seguy e sos collaborators dins l'ALG sul gradient de gasconitat.

tre : italian del sud per " jupe " o " macaroni ", chinés del sud per " youyou " (un genre de nègafòl coma se sap).

Arriba e mai que " provençal " vòl ben dire " provençal " : s'es clar que valriá mai dire que " trobadour " ven de l'occitan "trobador " que non pas del " provençal ", cal ben remandar lo "tambourinaire" o lo " fada(t) " a l'occitan de Provença.

Cal segur far la part qu'una òbra coma lo TLFi se manòbra pas coma un laüt (o un nègafòl, o un nègachin, o un io-io !), que retipa mai un petrolièr, qualque supertanker. L'accès informatic, en linha, es pas estat pensat tre la debuta e a demandat, o avèm ja dich, que se sián desenvolopats de programas *ad hoc* : marchan puslèu plan, mas pòdon par tirar del tèxt mai que çò que i cap (remarcaretz que per lo " provençal ", coma per lo latin, se tròba pas res dins la letra A : lo camp istoric dels mots d'aquela letra es probablament pas estructurat coma cal per recuperar l'informacion).

Demòra que la discrecion (parlant per eufemisme) de l'occitan, malgrat la reconoissença d'una definicion corrècta del mot, tomba dins la dificultat generala qu'an encara pro d'especialistas de francés a reconéisser la vesina romanica del sud. L'occitan dins lo TLFi, e sovent en general dins los dictionaris franceses, es gaireben invisible³, inclusivament dins los camps etimologics ont poiriá aparéisser. Aquela invisibilitat es l'estatut mai tristament banal de l'occitan dins la cultura francesa. Se la lexicografia francesa començava de tenir compte de çò que sabèm, pels trabalhs coma lo de Gebhardt⁴ per començar, o per l'FEW, e far figurar sistematicament la mençon " occitan " -- degudament precisada se cal -- dins los dictionaris francés als mots que venon de l'occitan o son passats per el, l'occitan ne recebriá una preséncia e una legitimitat fòrça acrescuda als uèlhs del larg public cultivat que trèva los dictionaris e i bastís sa cultura linguistica.

Se sap que çò qu'es dins LO dictionari pòt pas èsser que la vertat.

patric sauzet

³ Jean Pierre Chambon, dins un article consagrat als dictionaris d'antroponimia relèva, entre autras inconsequéncias scientificas " l'existence (pels autors d'aqueles dictionaris) de variétés linguistiques qui ne méritent pas de nom : en particulier l'occitan " (" D'une linguistique populaire écrite par des savants : note sur les dictionnaires français d'anthroponymie " *Onomastik V (Patronymica Romanica 18) 2002, 7-13.*

⁴ Karl Gebhardt 1974 *Das okzitanische Lehngut im Französischen*. Bern : H. Lang ; Frankfurt am Main : P. Lang, 458 p.

JORGI REBOUL , L'ONOR E LA FIERTAT D'OCCITANIA

Sus nòstra tèrra d'òc , i a quauques òmes que se destrian per lor biais de préner a plec de braç lor passat e lor present per tal de ne far espelir un image naut e fièr, nòble e afiiscaire, que pòsca amodar dins cadun de nosautres una vertadièra apelada a viure amb lo gèste larg, la man dobèrta.

N'es, d'aqueles, dempuèi fòrça annadas dejà, Jòrgi Reboul. Los pus ancians lo coneisson, rai, mas i a de generacions de joves que lor demòra encara a lo descobrir e que s'endevedràn sens manca amb el quand se pausaràn la question de lor apartenença a un país, a una cultura.

Qu'aquòs puèi dins de tèrmes d'a fons novèls qu'el a sabut balhar de responsas. Son accion, son testimòni, son òbra son venguts d'amiras indefugiblas.

Jòrgi Reboul nasquèt a Marselha en 1901, d'un paire qu'èra sortit de Sant-Estève-de-Lugarés dins Ardèche Nauta e d'una maire gavòta, de Salinhac, pichon vilatge al ras de Sisteron. Aquela apartenència dobla, a de païses de parlars d'òc desparièrs, l'alloquèt còp sec en-delai de las confinhas de Provença. E aquò's pro aisit de comprèner uèi perqué son combat lo menèt a l'escala de l'Occitania entiera.

Aquò's quand aviá tretze ans, que s'endeveniá qu'èra sol a Marinhana amb sa maire, que lo poèta prenguèt consciéncia de sa vocacion:

Siáu nat longtemps après ma naissance
coma o escriguèt. E aquel nàisser a la poèsia serà seguit per una naissença al monde del trabalh que lo coneisserà tanlèu aver setze ans amb un emplec de dessinator als chantièrs navals de Marselha, puèi per una naissença a la natura.

A dètz-e-uèit ans, Jòrgi Reboul fai partida dels Excursionistas marseheses. Dins aquelas escorregudas, vòl èstre lo prumièr arribat a la cima per tal de descobrir tot solet la resplendor dels paísatges.

Son univèrs s'es puèi asegnat pro lèu e tre las annadas vint pòt afortir sa personalitat.

Un còp tornat del servici militar en 1923, tot en agent mai d'un mestièr abans de trobar una plaça definitiva de secretari de licèu, escriu sos prumièrs poèmas e se fai amb los poètas realistas marseheses, mai que mai amb Valèri Bernard e Antòni Conio. Son d'autors qu'opausan lor identitat ciutadina e populara al corrent mistralenc. Bufa sus eles l'esperit del grand Victòr Gelú.

Pr'amor d'Antòni Conio qu'escriurà lo prefaci de son prumièr

recuèlh *A couar dubert*, Jòrgi Reboul descobrirà Enric Ner (Hans Ryner), aquel pedagògue de la libertat e de la coneissença de sé que reforcirà dins el la voluntat de dependre pas de degun.

Quicòm de plan significatiu sus aquí, aquò's la fondacion, tre 1925, a la cima del Pic de Bretanha (1043 mètres), del Calen de Marselha, fogal de cultura provençala, que permetrà al poèta d'amodar e mai de far créisser una novèla relacion amb sa tèrra. Cal pr'aquò esperar las annadas 30 per veire literalament s'espandir totas las potencialitats creadoiras de Jòrgi Reboul.

Per çò qu'es de la poèsia e pas mai, dos recuèlhs, *Senso relambi* e *Terraire nou*, pareguts respectivament en 1932 e 1937, allòcan per òps lo poèta demest los pus grands. Son editats en marselhes dins l'encastre de Marsyas per Sully-André Peyre. De pertot l'aculhença es tras que bona. Totes saludan çò novèl dins lo ton qu'apària una jovença a regòrgas e una remirabla maduretad de pensada. D'unes citan lo nom de Rimbaud. Un còp de mai las letras d'òc fan la pròva de lor capacitat a se renovar.

La poèsia çaquela se pòt pas redusir a l'escritura per quauqu'un que la viu d'un biais intense. S'endeven amb un movement mai larg que mena tanben a l'accion. Dins aquela pontannada mai que mai borrolada de las annadas 30 que l'àngel amb la feràmia se liurèron un combat desprietadós, Jòrgi Reboul aviá sa part a préner.

En escotant la caisseta *Curriculum vitae* que li a consacrat l'associacion Mont-Jòia, o en veient lo film d'Enric Moline que Reboul n'es lo subjècte: *A tres, un jorn que bofava lo mistrau*, es mai que mai vesedor que los remembres pus marcants del poèta son los d'aquela epòca.

Aquò's atal, puèi, que en 1933, qu'Espanha es pas encara esportiva jol franquisme, Jòrgi Reboul se soven d'aver remés, a Barcelona, al president de la Generalitat de Catalonha, pel centen anniversari de la renaissença catalana, en nom dels 250 joves que l'acompanhavan e del cònsol de Marselha present el tanben, lo libre d'aur dels Provençals.

Tanplan se remembra que per las fèstas de la Tarasca organizadas a Santa-Marta amb Pau Ricard, e pairinejadas per Carles Camprós e son movement Occitania, 50.000 personas s'èran amassadas.

Aquò's atal tanben que retrai la creacion de l'albèrga de la joventut d'Allauch que i aculiguèt los primièrs obrièrs en comjats pagats de las usinas Renault de París.

Mas òm pòt pas tanpauc oblidar aquelas eleccions municipalas de 1935 qu'ambe Pau Ricard, Camprós, Valentin, empegava dins los vilatges vareses las afichas del Partit Provençal, qu'aquò i valguèt d'èstre embestiat per la gendarmariá.

Aquò's en 1938 a l'albèrga de la joventut d'Allauch que Jòrgi Reboul anava rescontrar sa molhèr Gil, qu'esposariá en 1939, dos meses abans l'espetar de la guèrra qu'avaliriá provisòriament aquel ideal de lum esclat qu'èra al còr de son combat.

Preisonièr en Alemanha, lo poèta s'escaparà. E demest los actes de resisténcia dels Provençals, n'i a un, simbolic que mai, que li es tot particularament ligat.

A l'ocupaire que desròca las estatuas per las traire a la fonde-son, Pau Ricard capita de li dostar lo cap de Frederic Mistral. En 1945, aquò's Jòrgi Reboul que lo tornarà a la vila d'Arles ont serà mastat sus la plaça del Forum.

La vida tòrna préner vam. L'Occitania se tòrna amodar. Amb la dinamica de la Liberacion un Institut d'Estudis Occitans a espe-llit, cargat de promessas.

Jòrgi Reboul empusa la flamba del Calen e aquò serà dinc'a 1980 una activitat contunha que pren lo biais de seccions peda-gogicas, d'estagis d'art dramatic, de representacions de teatre, de corses de lenga, de danças popularas, de conferéncias, tot aquò virat cap al pòble de la granda ciutat e mai de las campanhas. Cada annada, l'estiu, lo Calen s'ostalarà dins un endreit diferent.

Lo poèta es ara dins sa maduretad e de joves lo rejunhon. Amb eles participa al rebuliment de las annadas 60. Sos amics se sonan desenant Robert Lafont, Enric Espieux, Sergi Bec, Glaudi Barsotti, Guiu Martin, Pèire Pessamesa.

A La Ciutat, en 1963, gaireben totes son aquí que lo rodejan dins un estagi de l'IEO.

Dins l'adralhada d'aquela amistat pareisserà en 1965 *Chausida*, una causida de poèmas que l'adaptacion en francés ne serà fi-sada al poèta amic Jean Malrieu, qu'es el que fondèt la revista Action Poétique.

Puèi seràn 4 *Cantadissas* qu'espeliràn dins la colleccion "4 Vertats" bailejada per Joan Larzac e Ives Roqueta.

La paraula del poèta contunha de viure e de s'expandir. Es bo-tada en cançons per sa dròlla Silviana puèi per d'autres coma Joan Maria Carlotti.

En 1975, Jòrgi Reboul acaba sas *Pròsas geograficas* que seràn re- viradas e publicadas en 1985 per Joan Maria Petit. Aquò's una auto-biografia poètica que s'organisa a l'entorn dels endreits e dels èstres que los a rescontrats tot de long de l'adralhament sieu.

A 75 ans arriba lo temps dels omenatges que li rendon a Bezièrs lo Centre Internacional de Documentacion Occitana, a Marselha la Bibliotèca Municipala. En 1984, lo film d'Enric Moline es difu-sit sul resal nacional de FR3. En 1988, los Quasèrns de Garlaban editan *Mesclas*: una antologia de sos melhors poèmas. Tot çò que se debana d'ara-enlà pòt pas que reformat lo fait que lo poèta a capitat.

Liure e luènh de tot embulh, fisèl al biais sieu, a totjorn assu-mit sas causidas e endevengut las tòcas que s'èra prepausadas. D'aquò, l'avenidor quita pas de se'n sovenir.

joan-luc pouliquen

Adeline Yzac: *Un Tren per tu tota sola*. Edicions Jorn 38 carrièra de la Dysse - 34150 Montpeyrroux 04-67-96-64-79. 1 Euròs. Chècs a l'òrdre de "Association JORN"

A boca de sègle XXI lo gaubi d'escrivana d'Adelina Yzac se deslarga dins una produccion literària de remarca, que dònna a aquesta autora biaissuda e exigenta una plaça a despart dins la literatura d'òc modèrna. Las Edicions JORN, ostau d'edicion de poesia ben conegut establit au pè de la montanha magica de las Fadas, la Serrana, a Montpeirós, nos avián ja en 1998, fach legir "Enfança d'en Fàcia", un reculh de dos tèxtes polidament escriches : "La Madalena Plancassanha" e "Lo Toèna Bòrdas". Ara còtria amb lo requist "Tralha de Mar" d'Alan Viaut, avèm un novèl Isac tot nòu titolat "Un tren per tu tota sola". Ont, ditz l'assaiber "l'urgence de la parole rejoint vertigineusement les impératifs douloureux de l'existence".

L'autor, a la segonda persona, parla a Joana, 55 ans, soleta dins un trin, "lo tren que se'n vai d'Enlai a d'Alai". Un trin qu'es mai qu'un trin, es la metafòra de la quita solesa, au mièg dau brieu de la vida que vos acamina irresistiblement. Joana, ela, es "la permenaira dau nonrés". Jamai a pas quitada sa bòria ont fai mestier d'embucar las aucas : mestier de mascle ? O parabòla d'una sexualitat viscuda en imaginacion. Las aucas, aici, an "una vida redonda e doça, cauda e graciosa". Una astrada feme. Esser embucada. Mentre los òmes, son afar es d'"engulhar un dèstre [objècte] regde e fèr", e "ne'n sabon pas mai de la fissada d'una desquçada [conóisson pas la brutladura de l'estrifament]. La soscadissa de Joana vira a l'entorn de representacions sexualas soscadadas, mentre ela apareis asexualada. E aiçò contrasta, volgudament, sai que, amb la sensualitat d'aquela magnifica pròsa incarnada, bateganta. La sexualitat de Joana se dessenha en void. Dins la solesa d'una femna que demorèt en defòra de sas brutladuras e de sos esmòus. En fòra de tot. E ara, traguda amb lo tren en tèrra inoneguda. "Benlèu l'atge, lo temps que passa, òc-ben, coma fogís [...] Sès tota sola Joana... cata de choca [chatte fureteuse]... Lo tren te breça...". E ne viran de causas dins son sicap inquiet, sola dins aquel compartiment claus. "Tot un mond femenin d'enfantonetes, de mametas, de sentidas, d'odors"... E quicòm mai tanben.

Car Joana carreja una malediccion, un emmascament trebol e pesuc, que comprendrem pas qu'a la darrièra pagina, coma es bòn biais dins una novèla d'aquela mena, tibada d'emocion. Car se Joana a pas viscuda sa sexualitat e la sosca solament en metafòras, es qu'a pas pogut graminar. E perqué ? Per graminar cal

pas aver estat grana perduda. Mas Joana Joaneta èra Judith, e l'estèla [que carrejava] èra jauna. D'òmes en negre an pres los sieus. E acabarà pas jamai aquel viatge. Qu'es viatge au fons d'aquela nafradura primièira qu'esquinça sa vida, definitivament.

L'autor a donc l'estèc de nosar aici amb una granda perfeccion d'escritura un nogalh espès d'emocion, ipersensibla, ipersensuala, que vos pren, que vos carreja dins aquel tren, a l'endedins dau sicap irremediablament inquiet d'aquela paura Joana aclapada jos lo pes de sa tragedia taisuda e inescafabla. E l'aisina que rend possibla aquela eleganta belòria literària, es lo lengatge, extrèmament elaborat, tibat a cima de sa fernison emotiva e de son incarnacion. Cada paraula es prestida dins la frasa coma un èsser viu, bategant. Cada paraula es emocion refinada. Amb d'expressions requistas, marcadas dau sagèl de la dialectalitat que i baila son espessor de vida : escotatz aiçò : " lo ragièr del lum " [les friselis de la lumière] ; " s'estirgòssa de la nuèch de fums " [s'extirpe de la nuit de brouillard] ; " estuflet " [sifflet] ; " coturlat " [brodé] ; " son uèlh negre patranca " [son œil noir erre] ; " sabes i afinçar " [tu as de l' intuition] ...

joan-frederic brun

Bernat LESFARGAS, *La brasa e lo fuòc brandal*, bilingüe, ed. Jorn, 230 p. 22,87 euròs.

De temps, bravament de temps trantalhèri, e mai o virèri de tot biais, abans d'escriure aquesta critica. Vertat que de'n prumièr, a pena " desgelat ", lo legeire pas gaire avesat a la personalitat de l'autor se sentirà pro soscadís, desvariat per aquela " poèsia (in)completa 1945-2000 ". Lo libre retipa puslèu un forraborra de tèxtes, de poèmas, qu'aurián saique pogut èsser presentats coma un jornal / i a bon pauc que se miralha / floquejat dedins quela aiga / que se la beu la Mar Granda(...) Pauta pauta de grifon / quala sòrt nos as getada " . . . ?

Mas se los uèlhs, a bèl talh de lectura, " calfan l'afar ", l'estil de Lesfargas s'endeven qu'es un estratagèma de la lenga ont s'apàrian l'editor, l'escrivere, l'ispanista, lo reviraire e mai tanben l'òme tròp uman. Tre la debuta ambe *Vos escribi de Brageirac* (1945), "Bernat lo marrit " farga un fin barrejadís d'images escalprats: "Brageirac ton auriflor / i a bon pauc que se miralha / floquejat dedins quela aiga / que se la beu la Mar Granda(...) Pauta pauta de grifon / quala sòrt nos as getada " .

Poëtisar, mas aimi mai poësisar, consistís sens relambi a bastir una sisa verbalba e a virar la Poèsia cap a çò que pensèt coma

una talvera, o son defòra. Ara, aici, la singularitat apària aquestes pensaments que tornan balhar vam e ritme a la pensada en quitant de caire los sistèmas. La gèsta de l'artista li arranca son quite secret dins una fièra nudetat e, vertat pr'aquò, de còps que i a plorinejaira: " Soi lo perfèit cocut / a causa de ma lenga (...) A tu, Raymond Queneau, / tu que n'as de benastre! (...) Nosautres, escriveires malfargats, / degun nos trena pas de flors / per nòstres tempes coronar. / Çaquelà, fial per veta, tornam / còser la tunica esquiçada. " Quora planh, quora plag per la lenga nòstra, aquela poèsia pòt atissar o atisar aquesta " brasa " ont vòl trobar una beutat, una desirança encara de nàisser dins una *mimique* classica del sacrifici.

Mas l'art sens vertadièira cremadura seriá pas que comèdia. E lo fuòc brandal lèca cada pagina empusada pels titols: *Prohibit de somiar*, *Flors pas*, *Jèsus*, *Carta tonta y desesperada* ... Lesfargas sonque solombrós, sonque cinic? El que se definís coma " un romancejaire ", coma un " desgelaire de mots ", el qu'acaba la seuna *Cançon de Bernat lo marrit* atal: " La cossa que fai / paura l'auselilha / e vòl t'emportar / mon còr ma tortora / mon ametla eissucha / ma vida marcida / Que vòl te gafar / pura maravilha. "

Vaquí qu'un autor reivindica una singularitat d'escriban vanejaire, particular e unenc fàcia a las formas actualas de creacion pròchas de l'anonimat. " Orra annada / e gamada. / Sabi pas se lo sang a ben bolut dins la tina, / mas me sembla! " (*Bona annada*). Aqueste tròç de l'òbra s'endeven qu'es portaire de quicòm qu'amòda l'enveja de pensar, de se sentir viure, de crear. Nelli disiá de la poèsia de Lesfargas, en 1972, qu'èra venguda " mai circonstanciada ". Aquò fa un trentenat d'annadas qu'aquel fargador furga dins la brasa plurala de la vida amb una " nevèia d'arma ".

D'aquí entr' aquí se sentís una escritura embrueissada per sa quita ombra, que se bòta totjorn en chancèla, tafura la seuna istòria coma un Don Quijote o un desesperado, mas amb un plaसर de la(s) lenga(s) plan real, un estrambòrd d'anar a la descisa...

Paraula donc, e non pas poèsia sabentassa, creacion " tota de transparéncia " segon Gardy, signe d'una fòrça que vòl campejar l'escur per far lusir la generositat d'un despoder. " Paraulas que venon e mots que se'n van " (*Lo còs, lo còr e l'ostal*).

pèire venezac

Renat DURAN, *Entourage*, ed. Le Salon qui reçoit (274 carr. Henri Desbals 31100 Tolosa) , 95 paginas, 9 eurós.

Vaquí un brave libre que te fai bimaròlas per aquel buf umilament uman que susorleja a cada pagina, e mai benlèu a cada letra. Cavar la lenga aicital, aquò vòl dire cavar lo quotidian al sens brechtian: " per i revelar l'Inexprimible " , e aquò's quicòm que s'imprimís dins aqueste tresen recuèlh de las autò-cronicas del roergàs musician-pintre-cronicaire-esportiu-bolegaire d'eveniments culturals, que nos conta la seuna vida vidanta dempuèi las annadas 80, ambe son grop rock trash " Opticien Diplômé " , dins lo rabastajadís de las campanèlas de las fedas del Causse, e al briu dels trabalhons, de las luchas politics e identitàrias, dels rescontres e de l'amodament de las idèas. E lo temps que passa, un " Novèl Optic " rock minimal, los desaguicis d'un escrivan en cèrca d'editor...

Un jornal de brèvas qu'a pas mestièr de datas, que t'espanta amb l'emplèc remirable en francés de çò qu'es en finala lo preterit nòstre, que d'unes, pecaire, plangeràn la causida de la lenga en percebant tan sovent dins la sintaxi lo mestritge de l'occitan. D'autres comprendràn pr'aquò que l'autor aja atal causit a bèl exprèssi tant es vertat qu'escriure en òc duèrb sonque las pòrtas d'una cèrta edicion e qu'es bravament ufanós de desfisar lo mercadàs literari francés...

Çaquelà l'estil que vai tot dreit, de còps pr'aquò amb de pichons noms coma noms de còde, tòca lo legeire pel biais d'una escritura nuda, gaireben haïkusejada,

Entourage fai lum sus çò que deuriá èstre cada tèxte segon las quitas paraulas del Lanés Roland Barthes: " Lo plaser del tèxte, lo gausiment del tèxte es coma un escafament de la "valor" guerrièra".

Tròces: " Nice je ne ressentis pas les mêmes choses que la première fois où j'étais venu ici ". " Amsterdam. J'hésitai sur la marche à suivre. "

Qual publicarà lo còp que ven la seguida de las autò-cronicas contunhas umor\amor de Duran, autor inventiu marginal e renovelaire?

pèire venezac

novèlas

- Las Edicions Lo Chamin de Sent Jaume prepausan al legeire la colleccion completa de l'òbra poètica de Marcela Delpastre. Los dos primièrs tòtols, en francés, son estats publicats per Fédérop e Plein Chant, totes los autres son represes o editats pel primièr còp al Chamin de Sent Jaume: recuèlhs en occitan e/o en francés ont la votz e lo buf delpastrencs se desplaègan dins lor plenitud a bèl talh de versets.

Om pòt comandar la colleccion completa (18 volums + lo numerò de la revista Plein Chant consacrat a Marcela Delpastre) al prètz de 260 euròs. Mas de segur òm pòt tanben causir tal o tal volum a despart.

Entresenhas e comandas a Lo Chamin de Sent Jaume, 87380 Meuzac.

- En cò-edicion amb l'associacion "Los Amics de Michel Miniussi", las edicions Jorn publican lo recuèlh de poèmas *Hortus Deliciarum* de Michel Miniussi, amb una version francesa de Frédéric Voilley e de dessenh de Bernat Manciet. Dins lo tèxte que duèrb lo libre, Manciet escriu: "Qui soupçonnerait derrière les reflets légers de sa Mercedes bleuisseante une vigilance impitoyable?" e Frédéric Voilley, dins lo pòstfaci: "Lo nom d'aqueste recuèlh rescond pas forçadament un voler derisòri: lei "Jardins dei Delicias" fasián flòri en cò dei mistics medievaus, exercicis d'enauç espiritau."

Lo libre còsta 11 euròs. Lo chèc es a botar a l'òrdre de "Associacion Jorn" e a mandar a Jorn, 38 rue de la Dysse F-34150 Montpeyrroux.

- A las edicions Viena, a Barcelona, ven de paréis-ser *Qui mata un Ou mata un Bou* (Concert live) de Jep Gouzy, " conjunt poeticosarcàstic, mig seriós, mig divertit, una mica mentider..." Un libre qu'es un plaser visual çò primièr: cobèrta magica amb un dessenh de Gil Mayers, Hot sax , per donar lo ton. E puèi un bonur poètic e vertadièrament musical e musicós,

tot de long de la Cantata per als qui sovint m'han acompanyat e de las Simples, dobles, triples i quàdruples variacions sobre el nom de Bach .

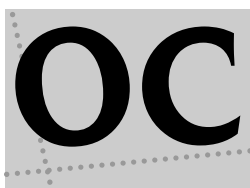
Divertiment e màger pregondor s'endevenon a bèl talh per far d'aquel recuèlh una seguida de nauts moments de belesa e de plenitud.

Viena Edicions, Viladomat 122, baixos - 08015 Barcelona.

● Tornam trobar Jep Gouzy coma reviraire al catalan del recuèlh poètic de Felip Gardy, *Per tantei fugidas egipciacas... / Per a tantes fugides egipciacas...*, que la revista catalana de Girona, Senhal, ven de publicar dins son numerò 72 de l'auton 2002. Per tantei fugidas egipciacas... espeliguèt pel primièr còp en version occitana en 1992 dins una remirabla edicion de luxe de la colleccion "La Talvera". Ara, aquesta publicacion catalana, que clau tanben lo tèxte original, permetrà als legeires de descobrir dins una edicion mai accessibla aquel tèxte vengut gaireben mitic. Dos dessenhhs de Jaumes Privat - "primitiu del sègle XXI", coma o ramenta la quatrena de cobèrta - acompanhan los poèmas.

● Las edicions Lo Converse, a Orhac, publican *Pescas d'Olt, la pêche ancienne en rives d'Olt*, de Zefir Bòsc, un libre que retrai en francés e en occitan las tecnicas de pèsa, mas tanben e sustot l'univèrs empenat dels pescaires, del riu e dels peisses en ribas d'Olt, a las confinhas de Roègue e d'Auvèrnha. A comandar a Lo Converse 9, place de la Paix 15012 Aurillac Cedex. Chèc de 16 euròs a l'òrdre de Lo Converse.

● Lo Prèmi del Jansemin d'Argent, a Agen, recompensarà ongan tanben d'òbras en occitan e en catalan. Lo tèxte deurà pas despassar los 100 vèrses o, per la pròsa, las 80 regas de 50 signes o intervals. Per aver lo reglament complet e per mandar las espròvas, cal escriure abans lo 31 de mai de 2003 al secretariat del Jansemin occitan e catalan: Jansemin d'Argent, Andriu Mateu, 117 baloard Carnot, apartament 5, 47000 Agen.

REVISTA DE LAS LETRAS E DE LA PENSADA OCCITANAS

creada en 1923
per Ismaël Girard

Presidents d'onor :

Max Roqueta, Pau Castelà, Max Allier

Direccion e Abonaments :

Centre Regionau de Documentacion Occitana

B.P. 27 - 06371 Mouans-Sartoux Cedex

Tel.: 04 92 92 47 24 - Fax : 04 92 92 47 26 - e-mail : migourdon@aol.com

Mandatx totes manescrichs a

Bernat Manciet, a Trensacq - 40630 Sabres - Tel. : 05 58 07 06 56

Joan-Pèire Tardiu, As Capels, Route de Bias - 47440 Casseneuil -Tel. : 05 53 70 50 62

e-mail : jptardiu@aol.com

Jaumes Privat : e-mail : jaumesp.latalhada@wanadoo.fr

Conselh de Redaccion

Directritz : Maria-Loïsa Gourdon

Baïlle Redactor : Bernat Manciet, amb Joan-Pèire Tardiu, e Jep Gouzy (Catalunya)

Membres : Felip Angelau - Jacmes Astor - Franc Bardòu - Sergi Bec - Joan-Frederic Brun - Michèu Chadeuil - Ramon Chatbert - Joan-Pau Creissac - Dominica Descomps - Renat Duran- Felip Gardy - Rotlan Garrigues - Dòna Ismaël Girard - Oliuier Lamarca - Joan-Francés Mariot - Bernat Molinier - Jòrdi Passerat - Jaumes Privat - Alem Surre-García - Pèire Venzac - Florian Vernet - Ana Viguier.

Abonament als quatre quasersns de l'an

França : 25 €

Estudiants : 18 € (sus justificatiu)

Forestièr : 31 € - D'ajuda : 50 € - Lo numerò : 7 €

I.S.S.N. 1169-2332

Publié avec le concours du Conseil Régional Provence-Alpes-Côte-d'Azur,
du Conseil Régional Midi Pyrénées , du Conseil Régional d'Aquitaine
et du Conseil Général de la Haute-Garonne